

NEDTRAPNING AF ANTIPSYKOTIKA

Mette Ødegaard Nielsen,

Overlæge, PhD, klinisk lektor

Enhed for kompliceret skizofreni, Psykiatrisk Center Glostrup

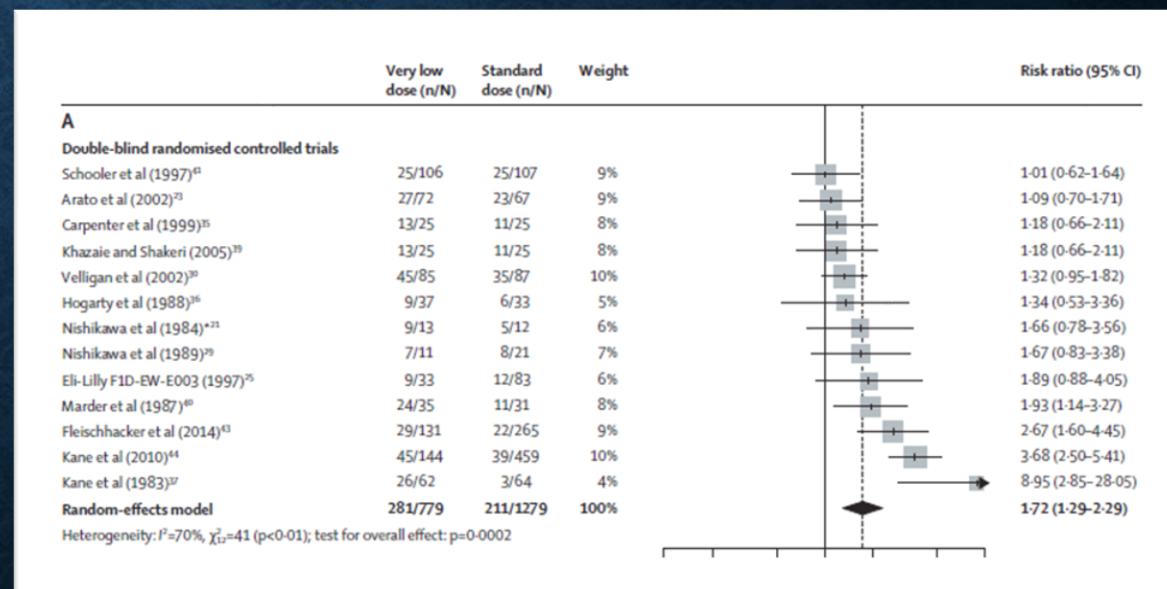
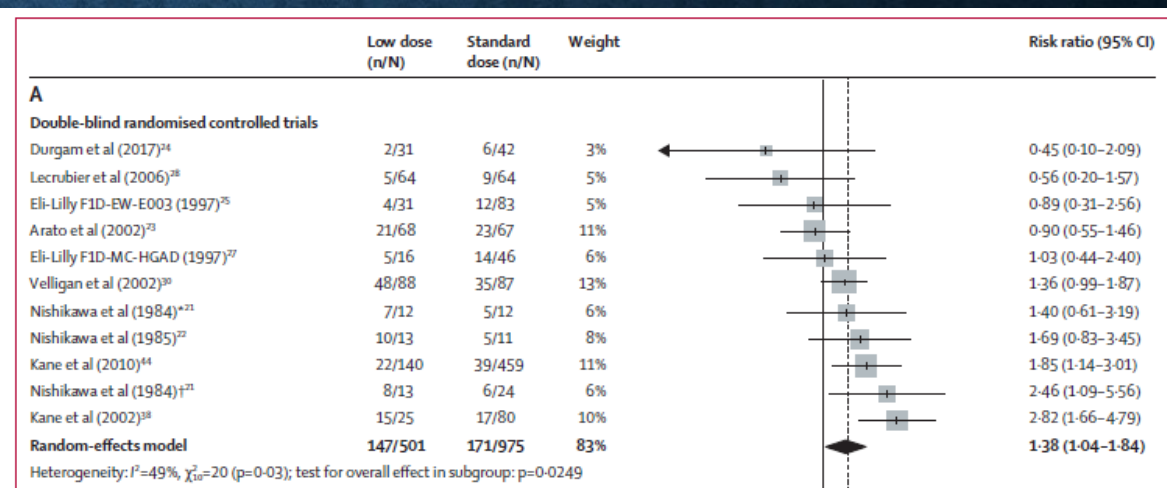
ANTIPSYKOTISK MEDICIN

- Frem til 1950 store psykiatriske asyler (Sct. Hans)
- **Chlorpromazin:** Beroligende uden bedøvende
- 1952 Dramatisk effekt på ung mand med mani
- 1954 Systematisk anvendelse til skizofreni og mani
- Dramatisk fald i antal patienter på psykiatriske asyler
- Kronisk lidelse=Livslang behandling
- Men udfordret af alvorlige bivirkninger, tiltagende autonomi, ændring af diagnoserne?

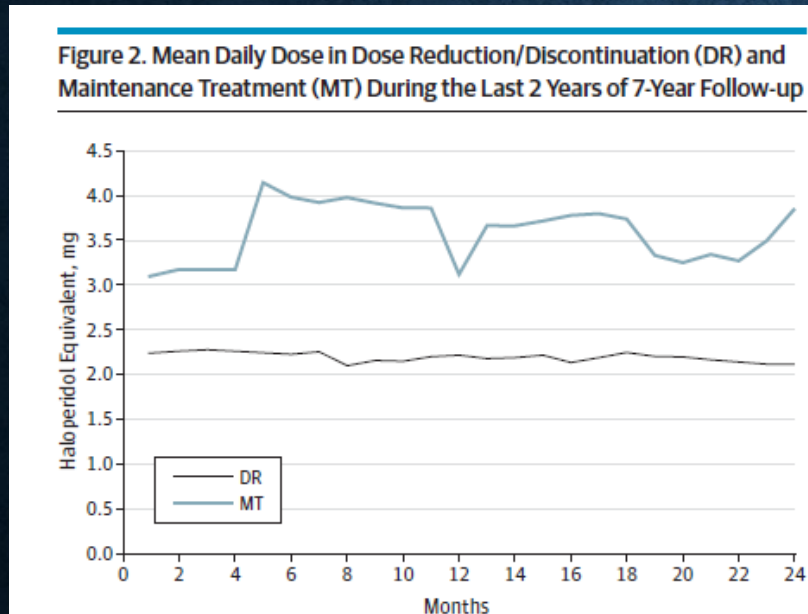
EUROPA VS AMERICA

- Nedtrapning/udtrapning er utvivlsomt forbundet med øget risiko for recidiv
- Højlund et al 2021

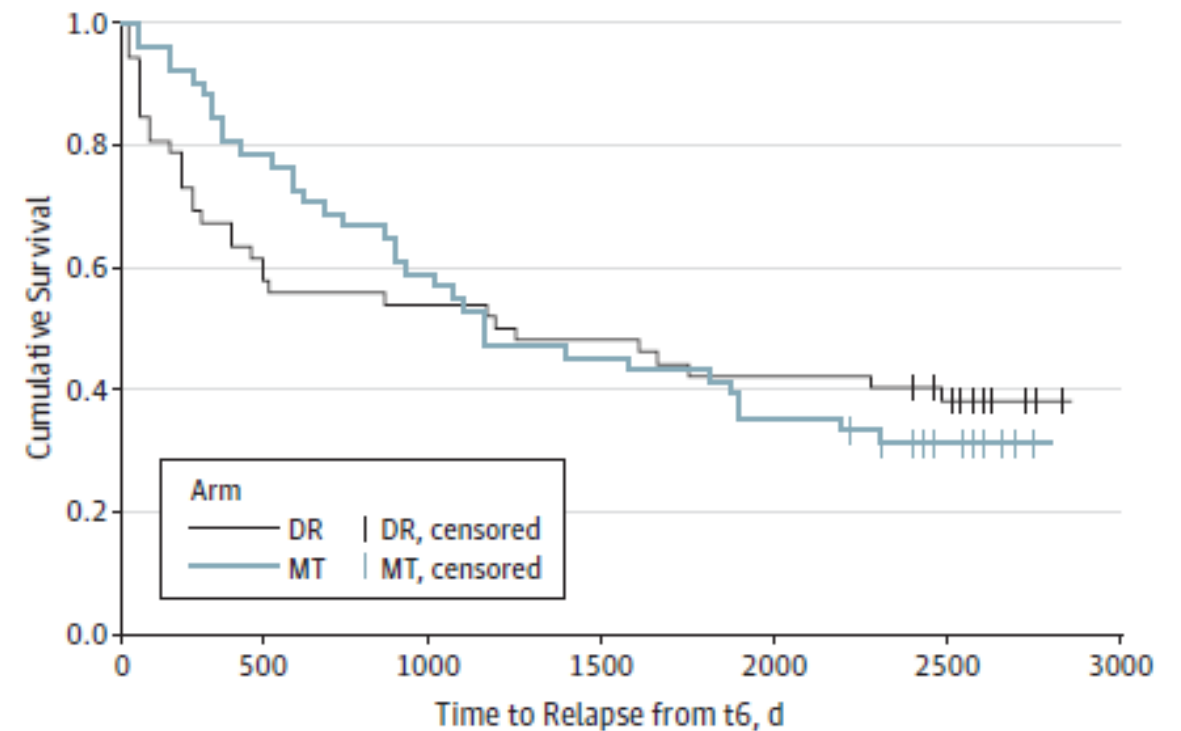
EUROPA VS AMERICA

- Men hvad gør AP ved funktionsniveauet? Wunderink et al 2013

Characteristic	DR (n = 52)	MT (n = 51)
Recovery	21 (40.4)	9 (17.6)
Remission		
Symptomatic	36 (69.2)	34 (66.7)
Functional	24 (46.2)	10 (19.6)

Figure 1. Kaplan-Meier Survival Analysis

Time to first relapse after first remission (t6) during 7 years of follow-up in patients assigned to 18 months (547 days) of dose reduction/discontinuation (DR) or maintenance treatment (MT).

NYESTE STUDIER (2017-NU)

TAILOR

200 FEP

i remission,
tilbagefald,
inkonklussivt

REDUCE

180 FEP

i remission
funktionsniveau
upubliceret (lukket)

HAMLETT

512 FEP

i remission
funktionsniveau
347 inkluderede

RADAR

402 MEP

ej remission
funktionsniveau
253 inkluderede

GARMED

160 skizofreni

i remission
funktionsniveau,
fik 96

NYESTE STUDIER (2017-NU)

TAILOR

200 FEP

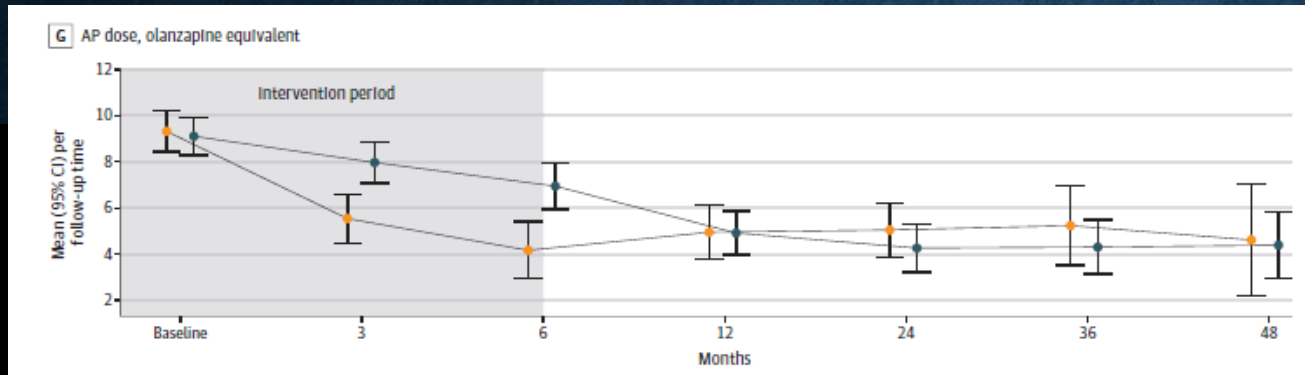
i remission,
tilbagefald,
inkonklussivt

REDUCE

180 FEP

i remission
funktionsniveau
upubliceret (lukket)

NYESTE STUDIER (2017-NU)

HAMLETT
512 FEP
i remission
funktionsniveau
347 inkluderede

JAMA Psychiatry

RCT: Early Dose Reduction or Discontinuation vs Maintenance Antipsychotic Medication After Psychotic Episode

POPULATION
241 Males, 106 Females

Adults with DSM-5 first episode psychosis (FEP) in remission 3-6 mo treated with antipsychotic medication
Mean (SD) age, 27.9 (8.7) y

SETTINGS / LOCATIONS
26 Dutch psychosis units

INTERVENTION
347 Patients randomized

168 Early dose reduction or discontinuation
Gradual hyperbolic tapering with minimal dose reduction of 25% until dose zero or symptom return daily for 2 wk

179 Maintenance treatment
Antipsychotic maintenance until 1 y after remission with ≤25% dose reduction

PRIMARY OUTCOME
Patient-rated personal and social functioning (World Health Organization Disability Assessment Schedule 2.0 [WHODAS], 36 items). Scores range from 0 (no disability) to 100 (full disability).

FINDINGS
In the world's largest discontinuation trial with FEP, patient-rated functioning showed no difference between conditions with up to 48 mo follow-up

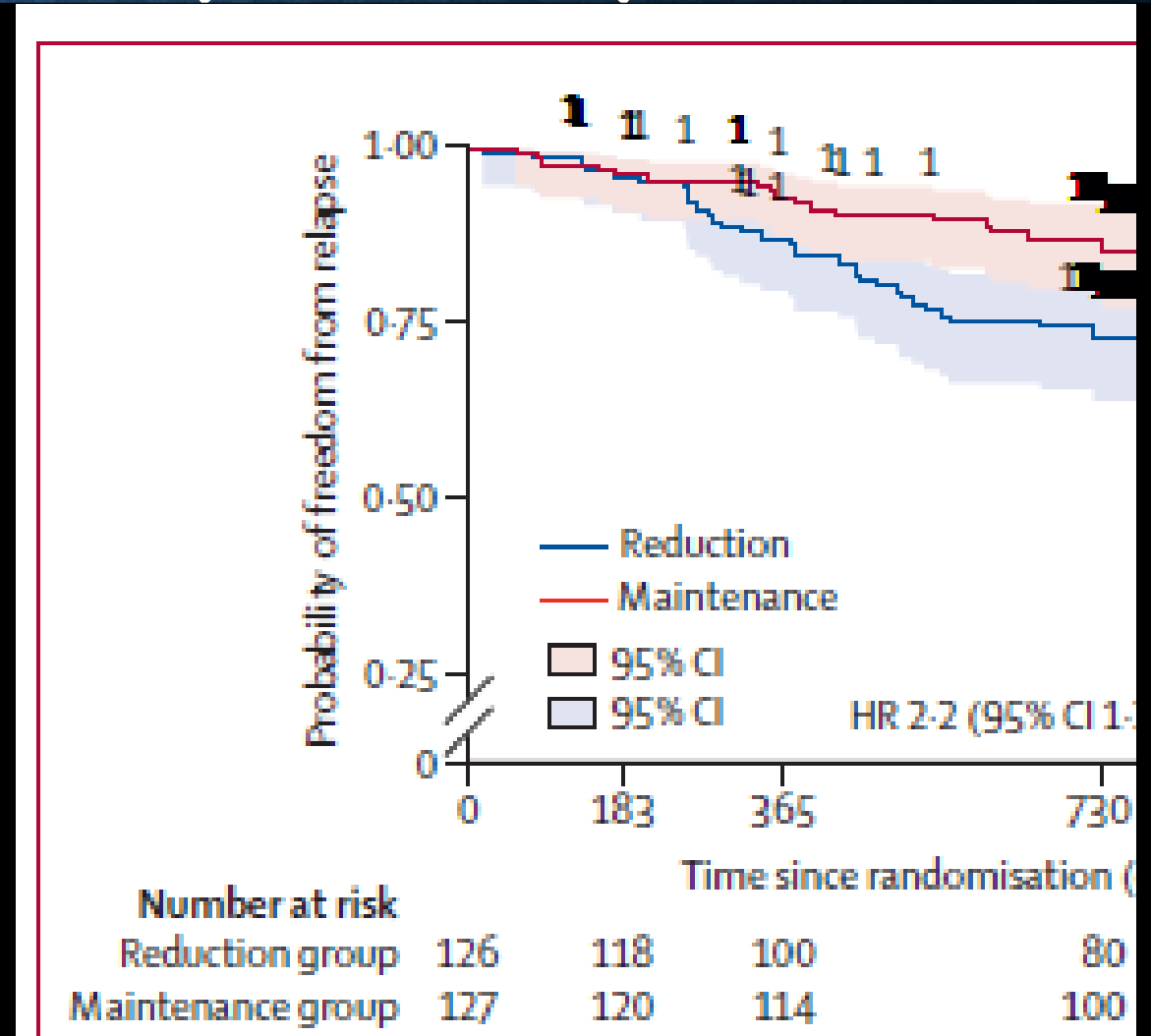
Daily functioning improvement at 6 and 12 mo, respectively:
Early dose reduction or discontinuation: 9.2% and 8.0%
Maintenance treatment: 6.9% and 6.5%

Sommer IE, de Beer F, Gangadin S, et al. Early dose reduction or discontinuation vs maintenance antipsychotics after first psychotic episode remission: a randomized clinical trial. JAMA Psychiatry. Published online October 1, 2025. doi:10.1001/jamapsychiatry.2025.2525 © AMA

NYESTE STUDIER (2017-NU)

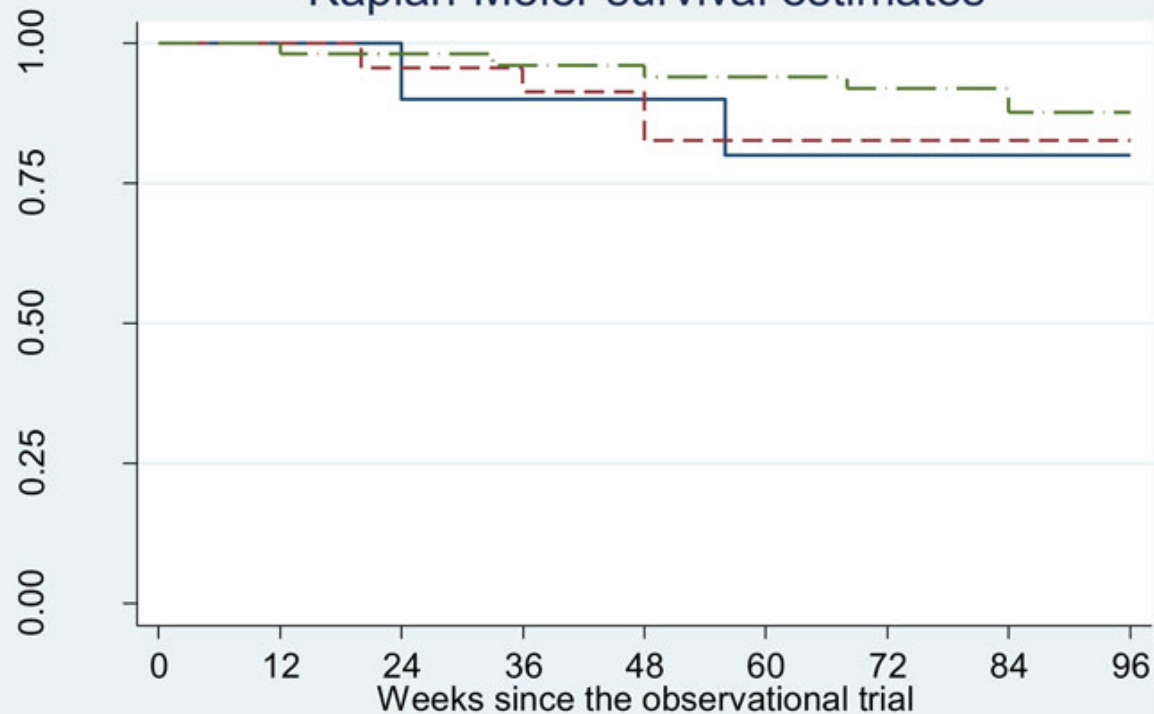
Ingen forskel på SFS efter
6 mdr
1 år
2 år

RADAR
402 MEP
ej remission
funktionsniveau
253 inkluderede

NYESTE STUDIER (2017-NU)

Kaplan-Meier survival estimates

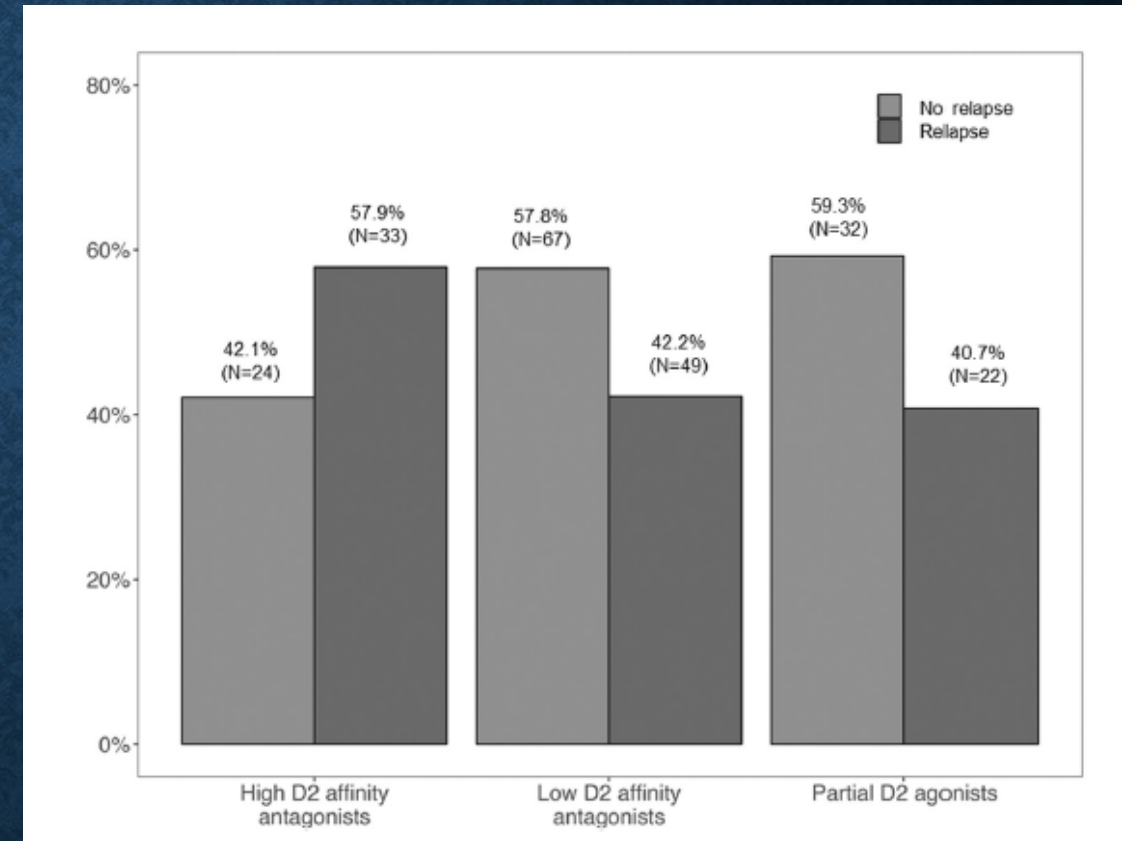

Dosis 208 -> 123 mg cpz eqv
Ingen forskel mellem grupperne på symptom,
funktionsniveau, eller livskvalitet

GARMED
160 skizofreni
i remission
funktionsniveau
96 inkluderede

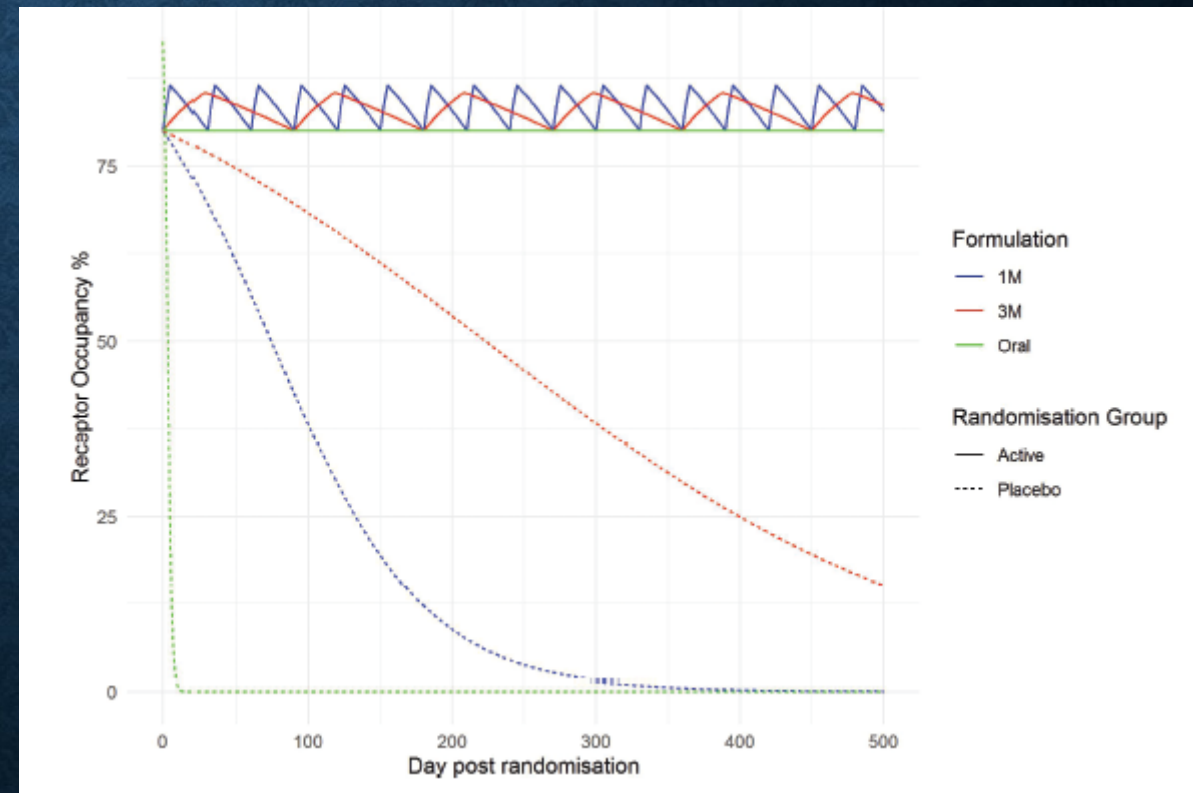
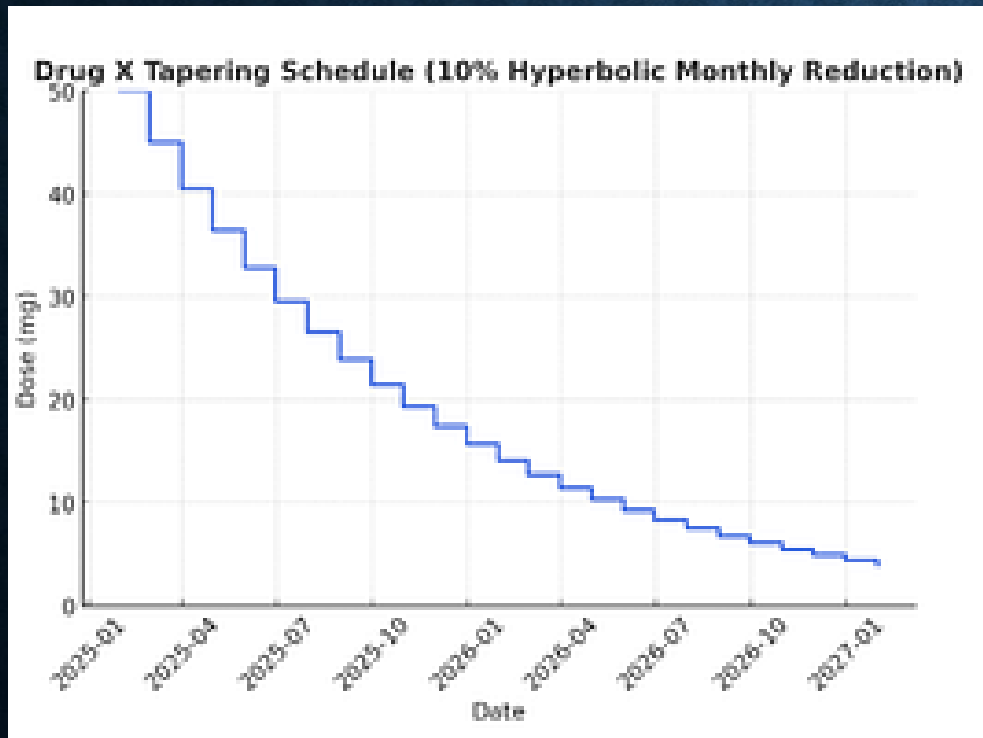
USIKRE POST-HOC FUND

- Hvad betyder præparat type? *Gangadin et al 2025*
- Hvad betyder behandlingsvarighed?
- Hvad betyder alder?

USIKRE POST-HOC FUND

- Hvad betyder hastighed? *Mc Cutcheon et al 2023*
- Hyperbolisk nedtrapning?
  - Teori $><$ praksis (endnu ingen evidens)

DANMARK

- Ønske fra patienterne
- Og hvis ikke vi gør det

SUNDHEDSSTYRELSEN

VEJ nr 9697 af 10/09/2024 (Gældende)

Vejledning om behandling med psykofarmaka af voksne med psykiske lidelser og adfærdsforstyrrelser

---

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

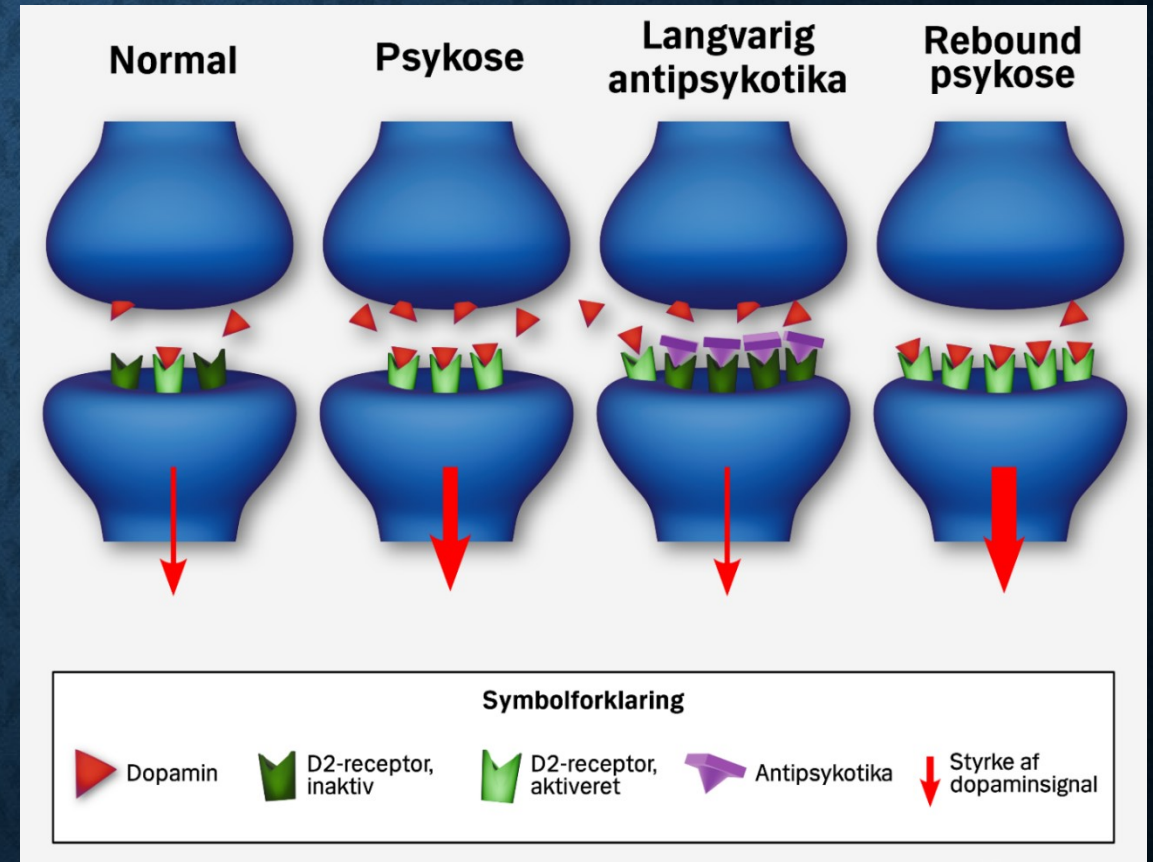
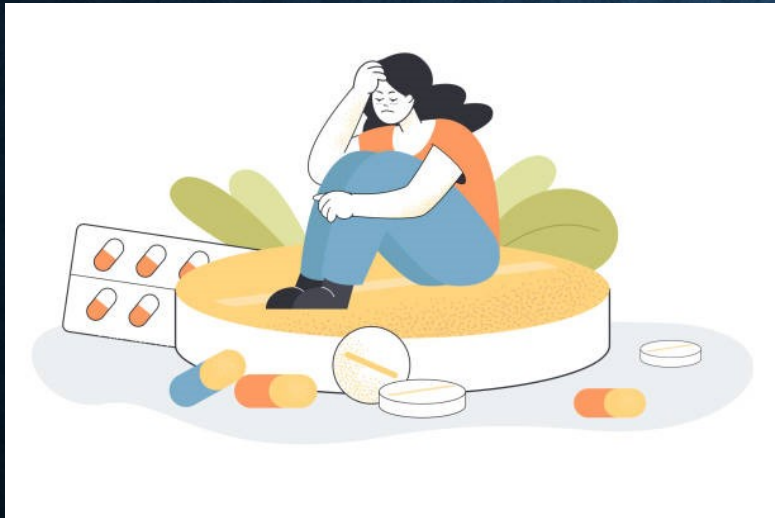
Journalnummer: Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Sundhedsstyrelsen., j.nr.05-0104-30

SUNDHEDSSTYRELSEN

- **5. Ophør af behandling**
- Lægen skal, *når det er relevant, motivere og tilbyde patienten hjælp* til at aftrappe behandlingen.
- Hvis patienten ønsker ophør med behandling i en situation, hvor ophør af medicin betragtes som uhensigtsmæssigt, skal lægen informere, rådgive og motivere patienten til fortsat medicinsk behandling.
- Hvis patienten fastholder beslutning om ophør af medicin skal lægen *oplyse, at det er mod lægens anbefaling, men skal tilbyde hjælp til udtrapning*.
- Lægen skal *udarbejde en plan herfor og tilbyde nødvendig medikamentel behandling og psykosocial støtte* undervejs.
- I de tilfælde, hvor pludseligt ophør af psykofarmaka kan medføre tilbagefald i de oprindelige symptomer og ophørssymptomer, *skal lægen understøtte gradvis aftrapning*.

HVORFOR?

- Alvorlige, generende bivirkninger
- Og hypersensitivitets hypotese

HVORNÅR

- Maudsley:
  - FEP tidligst 6 efter remission
  - MEP 12 mdr efter remission
- Asiatisk:
  - Total remission og recovery, tidligst 1-3 år, aldrig hvis recidiv
- Vinkers 2024:
  - FEP 1-2 år efter første episode, ½ år ved god prognose
  - MEP livslang behandling
- Wunderink 2022:
  - FEP max 1-3 mdr efter remission
  - MEP tidligst 6 måneder, gerne mere
  - ikke ved tidligere suicidalitet/homicidalitet

HVORDAN? ANBEFALING

- Vælg tidspunktet med omhu!
  - Nedtrapning bør foregå over en periode på mindst et år
  - Dosis kan reduceres med 10-25 % af startdosis
  - Der bør gå 1-3 (-6) måneder mellem hver dosisreduktion
  - Tæt opfølgning anbefales
  - Præparat type?
  - Varighed af behandling?
  - Hyperbol nedtrapning?
- (Bramness & Malt, 2020; Horowitz, Murray, et al., 2021; Hui et al., 2022; Liu & Takeuchi, 2020)

UDFORDRINGER

- Hvornår seponeringssymptomer?
- Hvornår genopblussen af grundmorbus?
- Is i maven....
- Udeblivelser
  - Lav klare aftaler
  - Gerne samtykke til at kontakte pårørende

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

Spørgsmål?

Mette Ødegaard Nielsen,

Overlæge, PhD, klinisk lektor

Enhed for kompliceret skizofreni, Psykiatrisk Center Glostrup